

โรงเรียนจีนในประเทศไทย : การเรียนการสอนยุคใหม่

Chinese School in Thailand : New era Teaching Method

ไพศาล ทองสัมฤทธิ์, วิชญาณกร ศรีวิภากุล, ธนดล จิรสันติวงศ์, มนัสนันท์ ฉัตรเวชศิริ,

Phaisan Thongsamrit, Vichayakorn Srivipakul, Tanadon Jirasantiwong, Manatsanan Chatwechsiri

เบญจวรรณ ศิริคันทรส, ฐมวดี สิริปัญญาธิติ, กิติกา กรชาลกุล, จันทิมา จิรชูสกุล,

Benjawan Siricantarot, Thumwadee Siripanyathiti, Kitika Karachalkul, Chanthima Chirachosakul

สุวัฒน์ เพียรพาณิชย์สกุล, สายฝน วรรณสินธพ, ธเนศ อิมสำราญ

Suwat Pianpanichskul, Saiphon Wunnasinthop And Thanet Imsamran

บทคัดย่อ

ในโลกยุคดิจิทัล ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีและเครื่องมือสื่อสาร นับเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาสังคมและการใช้ชีวิตประจำวันเพื่อให้ก้าวทันโลกดิจิทัลที่เดินรุดหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง การศึกษาเป็นเสาหลักสำคัญของการพัฒนาประเทศ การเติบโตขึ้นอย่างก้าวกระโดดของประเทศจีนในทุกๆด้าน ย่อมส่งผลให้ภาษาจีนกลายเป็นภาษาที่ผู้คนทั่วโลกต้องการจะเรียนรู้ โรงเรียนที่สอนภาษาจีนในประเทศไทยจึงมีเป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นของภาครัฐและเอกชน แม้ว่าโรงเรียนแต่ละแห่งต่างจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อมาตรฐานของผลผลิตที่ออกมาให้เป็นที่ไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถใช้ภาษาจีนได้อย่างเหมาะสม แต่การจัดการทั้งหมดย่อมอยู่ในความควบคุมดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อโลกเปลี่ยนไปการสอนแบบเดิมที่มีห้องเรียนเป็นแม่พิมพ์ในการผลิตผู้เรียนให้ออกมาเป็นพิมพ์เดียวกันจึงต้องเปลี่ยนไปด้วย ห้องเรียนที่นักเรียนใช้นั่งเรียนทุกวัน ก็จะถูกปรับให้เป็นห้องสำหรับการเรียนแบบกลุ่มเพื่อฝึกทักษะการคิด หรือ การเล่นเกมส์เพื่อฝึกความจำคำศัพท์ หรือห้องเรียนอาจถูกจัดให้เป็นรูปแบบอื่นที่เหมาะสมกับวิธีเรียนการสอนในยุคใหม่เพื่อให้ทันกับความเป็นสากลของยุคดิจิทัล

คำสำคัญ : โรงเรียนจีน การเรียนการสอนยุคใหม่

Abstract

The increasing height of technology and several evolving media and communication instruments in the world today, expresses the need for development in social and the daily life to catch up with the non-stop growing era of the digital world. Education is an essential part to develop a country. The rise of China and its growth have made the Chinese language to be one of the most important language in the world for one to study. This is the reason why Thailand has always given ongoing support from many governments promoting the Chinese language. It is common that private

schools today are teaching Chinese. In order to ensure a high standard and positive outcome, they have arranged what they believed to be the best and most appropriate teaching method for teaching students. These methods and standards are controlled by the Ministry of Education. However, the world is evolving very quickly. In order to be effective in producing quality students for the world today, the language instruction method should and is evolving as well. The Classrooms will not be limit, teach, and produce students to strictly be one and same. They will grow separately as individuals through a setup such as group works and open playgrounds. This helps each student to learn and develop more skills by playing and doing. This is a new and suitable method of teaching in the new era- the era of digital world.

Keywords: Chinese school; New era teaching method

ภาษาจีนเข้ามามีบทบาทในสังคมไทยตั้งแต่มีชาวจีนอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยแนวคิดตามแบบปรัชญาของเจ้าของชาวจีนทุกกลุ่มภาษาคือการปลูกฝังให้บุตรหลานได้เรียนรู้ภาษาจีนและสืบสานประเพณีวัฒนธรรมจีนให้ยั่งยืนสืบต่อชั่วลูกชั่วหลาน แนวคิดนี้เห็นได้จากการจัดตั้งสมาคมจีนในทุกแบบทั้งสมาคมภาษา เช่นสมาคมแต้จิ๋ว (潮州会馆) สมาคมไหหลำ (海南会馆) สมาคมบ้านเกิด เช่นสมาคมเตี้ยอัน (潮安会馆) หรือสมาคมในรูปแบบอื่นๆของจีน ดังนั้นเมื่อการเข้ามาตั้งถิ่นฐานของชาวจีนประสบความสำเร็จ ชาวจีนต่างมีฐานะทางการเงินดีขึ้น และมีสถานะทางสังคมเป็นที่ยอมรับในสังคมไทย พวกเขาที่จะร่วมมือกันจัดตั้งโรงเรียนจีนขึ้นมาดังปรากฏหลักฐานเชิงประจักษ์ในทุกวันนี้ คือ สมาคมแต้จิ๋วได้ใช้สถานที่ศาลเจ้าเก่า (เล่าปุ่นเอ่ากง) (老本头公) จัดสอนภาษาจีน จนกระทั่งปีค.ศ.1920 (พ.ศ.2463) จึงได้จัดตั้งโรงเรียนเหยอิง (培英学校) ขึ้นที่ด้านหลังศาลเจ้าสมาคมฮกเกี้ยน (福建会馆) ได้ใช้ศาลเจ้าโจวซือกง (清水祖师公) ที่ตลาดน้อยเป็นที่สอนหนังสือจีน และต่อมาในปี ค.ศ.1955 (พ.ศ.2498) ได้ย้ายออกมาจากศาลเจ้าจัดตั้งโรงเรียนจงชิน (中心公学) หรือโรงเรียนประสาธุคดีวิทยา ปัจจุบันโรงเรียนตั้งอยู่ที่ถนนวรจักร แขวงบ้านบาตร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กทม. 10100 (โรงเรียนประสาธุคดี : online ; 2019) สมาคมไหหลำเดิมตั้งโรงเรียนยูกหมิ่น (育民公学) ขึ้นในสมาคมไหหลำที่อำเภอบางรัก ต่อมาในปี ค.ศ.1922 (พ.ศ.2465) จึงได้ย้ายโรงเรียนมาตั้งที่ถนนสุริวงค์ สมาคมกวางตุ้ง (广肇会馆) เดิมใช้สถานที่ตั้งศาลเจ้ากงจิ้งถั่ง (恭敬堂) ซึ่งอยู่ในสมาคมเป็นที่สอนภาษาจีน ต่อมาในปี ค.ศ.1909 (พ.ศ.2452) ได้จัดตั้งโรงเรียนอนุบาล และโรงเรียนหัวอี้ (华益学校) และต่อมาได้เปลี่ยนเป็นโรงเรียนกวางเจ้ากงเสวีย (广肇公学) เดิมโรงเรียนนี้ก็ตั้งอยู่ในสมาคมเช่นกัน ต่อมาเมื่อนักเรียนจำนวนมากขึ้น จึงได้ย้ายมาที่สุสานเก่าของสมาคมที่ถนนสีลม โดยสร้างขึ้นเป็นโรงเรียน (Liu Li Fang (刘丽芳) : 1989 ; 57) เปิดการสอนถึงระดับมัธยม หรือแม้แต่สมาคมถิ่นเกิด เช่น

สมาคมเตี้ยอัน ก็ได้จัดตั้งโรงเรียนจีนขึ้นเช่นกัน คือ โรงเรียนสอนภาษาต่างประเทศบัณฑิตวิทยา ตั้งอยู่ด้านหลังโรงพยาบาลหัวเจียว ที่เลขที่ 12 ซอยนาคเกษม ถนนบำรุงเมือง เขตป้อมปราบ กทม. 10100 (โรงเรียนของสมาคมเตี้ยอัน : online ; 2019)

โรงเรียนจีนในไทย

ชาวจีนอพยพที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารของพระมหากษัตริย์ไทยบ้างได้เป็นขุนนางมีคุณูปการต่อประเทศไทย ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและความสัมพันธ์อันดีกับประเทศจีน และเป็นผู้มีส่วนสร้างความยั่งยืนด้านประเพณี วัฒนธรรมจีนให้คงอยู่ในประเทศไทย ซึ่งรวมทั้งการสร้างโรงเรียนจีนด้วย โดยชาวจีนเชื่อว่าโรงเรียนเป็นที่ปลูกฝังความรู้และอัตลักษณ์ของจีนให้คงอยู่สืบต่อรุ่นสู่รุ่น การคงอยู่ทางวัฒนธรรมประเพณีจีน รวมทั้งการสืบทอดภาษาจีน จะทำให้พวกเขาและลูกหลานอยู่ในประเทศไทยได้อย่างเป็นความสุข (Skinner, 1957) กล่าวถึงชาวจีนอพยพในประเทศไทยว่าในปีค.ศ. 1910 (พ.ศ. 2453) ซึ่งเป็นปีที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2411-2453) ผู้ทรงเป็นมิตรกับชาวจีนทรงเสด็จสวรรคตและผู้สืบทอดราชบัลลังก์ต่อมาคือ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (พ.ศ. 2453-2468) พระองค์ทรงเป็นนักชาตินิยม และทรงต่อต้านชาวจีน (Skinner : 2529 (แปล) ; 158) ทั้งนี้เห็นได้จากพระราชนิพนธ์ของพระองค์เรื่อง “ชีวแห่งบูรพาทิศ” และ “โคลนติดล้อ” (เทพ บุญदानนท์ : 2560 ; 55-59) ความเป็นอยู่ของชาวจีนในประเทศไทยจึงไม่สงบสุขนัก และนับวันจะปะทุขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้ปัจจัยจากภายนอกที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศจีนจากเดิม มาเป็นประเทศที่อยู่ในระบอบคอมมิวนิสต์ สิ่งนี้ย่อมเป็นสาเหตุสำคัญต่อความสงบสุขของชาวจีนในประเทศไทยอย่างแน่นอน ในปีค.ศ. 1907 (พ.ศ. 2450) ดร. ชุนยัด เซน ได้ส่ง หวังจิงเว่ย มายังไทยเพื่อจัดตั้งสาขาของ “พันธมิตรปฏิวัติจีน” (同盟会) และในปีถัดมาคือปี พ.ศ. 2451 ดร. ชุนยัด เซน และคณะ ได้เดินทางจากสิงคโปร์มายังกรุงเทพฯ ชาวจีนนับร้อย ซึ่งรวมทั้งพ่อค้าคนสำคัญได้ร่วมกันจัดงานฉลองต้อนรับอาคันตุกะที่สำนักงานกลางของสมาคมจงหัว (中华总商会) (Skinner : 2529 (แปล) ; 159) เรื่องเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อสถานภาพทางสังคมของชาวจีนในประเทศ อันนำไปสู่ความมั่นคงภายในประเทศไทยด้วย เพราะ โรงเรียนจีนที่ชาวจีนในไทยจัดตั้งขึ้นในระหว่างปี พ.ศ. 2452-2454 ซึ่งก็คือ โรงเรียนจีนที่จัดตั้งขึ้นระหว่างปลายรัชกาลที่ 5 ถึงต้นรัชกาลที่ 6 เป็น โรงเรียนจีนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการเมืองโดยเฉพาะ (Skinner : 2529 (แปล) ; 161) ดังนั้นโรงเรียนจีนเกือบทั่วประเทศจึงถูกรัฐบาลสั่งปิด และเลิกทำการเรียนการสอนภาษาจีน ทั้งนี้เพราะรัฐบาลกลัวการขยายเครือข่ายระบอบคอมมิวนิสต์เข้ามาในประเทศไทย การปราบปรามเรื่องระบอบคอมมิวนิสต์จึงเป็นไปอย่างรุนแรงภายใต้การนำของจอมพล ป. พิบูลสงคราม (พ.ศ. 2481-2487, พ.ศ. 2491-2500) และจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ (พ.ศ. 2501-2506) ส่งผลให้ความขัดแย้งระหว่างชาวจีนและรัฐบาลยิ่งเพิ่มมากขึ้น การเรียนภาษาจีนถูกมองว่าเป็นการฝักใฝ่ลัทธิคอมมิวนิสต์ บ้าน ไฉมีหนังสือ

จีนอาจถูกจับในข้อหาเป็นคอมมิวนิสต์ ชาวบ้านจึงนำหนังสือจีนที่เก็บสะสมมานานนำมาเผาทิ้ง เพราะหากถูกข้อหาเป็นคอมมิวนิสต์ บุคคลผู้นั้นจะถูกจับส่งกลับไปยังประเทศจีนและไม่มีโอกาสกลับมาอยู่กับครอบครัวอีกเลย เป็นเรื่องหวาดผวามากยิ่ง ลูกหลานชาวจีนไม่กล้าเรียนภาษาจีน และเข้าโรงเรียนไทยตามกฎของกระทรวงศึกษาธิการ ความรู้ภาษาจีนจึงขาดช่วงไปนาน ปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนที่เกี่ยวกับการเมืองจึงมีขึ้นในทุกโรงเรียนทั้งโรงเรียนในกรุงเทพฯ เขตปริมณฑลและต่างจังหวัด และเป็นปัญหายืดเยื้อต่อเนื่องกันมาถึงช่วงต้นของรัชสมัยรัชกาลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 (2489-2559) ในจังหวัดเขตปริมณฑล เช่นจังหวัดสมุทรปราการ แม้โรงเรียนกวมมิ่ง (光明学校) ของพ่อค้าชาวจีนที่สมุทรปราการร่วมกันสร้างขึ้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการก็ต้องปิดตัวลงด้วยปัญหาทางการเมืองในปี พ.ศ. 2490 ต่อเมื่อความขัดแย้งระหว่างชาวจีนกับการเมืองลดน้อยลง ชาวจีนในจังหวัดสมุทรปราการจึงได้เริ่มเปิดโรงเรียนจีนขึ้นมาใหม่คือโรงเรียนป้วยฮั่ว (北榄培华公立学校) ในปีพ.ศ. 2493 โดยแรกเริ่มได้จัดภาษาจีนเป็นวิชาเลือก และรับนักเรียนทุกชาติพันธุ์ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยมีได้จำกัดอยู่เพียงลูกหลานชาวจีนเท่านั้น (พรพรรณ จันทโรนานนท์ และไพศาล ทองสัมฤทธิ์ : 2556 ; 108)

โรงเรียนจีนหลังไทย-จีนเปิดสัมพันธ์ทางการทูต

หลังจากประเทศไทยได้เปิดสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนในวันที่ 1 กรกฎาคม ปี พ.ศ. 2518 แล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างไทยจีนตลอดเวลาที่ผ่านมา มีพัฒนาการไปในการร่วมมือกันในทุกด้านทั้งทางด้านการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม แม้ว่าก่อนหน้านั้น ประเทศจีนจะประกาศการปกครองในระบอบคอมมิวนิสต์ในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2492 ที่ทำให้ผู้นำของไทยวิตกถึงอิทธิพลและการครอบงำจากลัทธิดังกล่าว โดยผ่านพ่อค้าชาวจีน ครูจีน และการสอนภาษาจีน (จุลชีพ ชินวรรโณ : 2538 ; 9) แต่ด้วยนโยบายบริหารประเทศของผู้นำในยุคหนึ่งที่มีความสำคัญต่อโลกเสรีเช่นประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วง 20 ปีของการเปิดสัมพันธ์ไมตรีระหว่าง ปี พ.ศ. 2518-2538 ประเทศไทยกับประเทศจีนอาจแบ่งรูปแบบความสัมพันธ์ได้เป็น 3 ช่วง คือ

- 1) ช่วงรู้จักกันใหม่ (Friendship renewal) คือระหว่าง ปี พ.ศ. 2518-2522
- 2) ช่วงการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership) คือระหว่าง ปี พ.ศ. 2523-2532
- 3) ช่วงความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (Economic Cooperation) คือระหว่าง ปี พ.ศ. 2533-2538

หลังจากประเทศไทยและจีนได้สถาปนาทางการทูตแล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและจีนมีความแน่นแฟ้นมากขึ้น ต่างฝ่ายต่างได้เรียนรู้และมีความเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้น การ

แลกเปลี่ยนกันทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้ส่งผลมหาศาลต่อความสัมพันธ์ไทยจีนที่มั่นคงและยืนยาว

ภาษาจีนก็ได้รับการยอมรับจากทางการไทยมากขึ้น ทั้งนี้เพราะรัฐบาลไทยเห็นแล้วว่า การเรียนภาษาจีนเป็นเรื่องของความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจ ที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชนและยกระดับการเป็นอยู่ของประชาชน ให้ดียิ่งขึ้นอันจะส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ หลังจากประเทศจีนได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก WTO ในปี ค.ศ.2001 (พ.ศ.2544) แล้ว ภาษาจีนยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น และสามารถส่งผลต่อความเจริญในทุกด้านของประเทศได้ ภาษาจีนจึงกลับเข้ามาสู่สังคมชาวไทยอีกครั้งชนิดที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ประกอบกับผู้นำของประเทศจีนในยุคปัจจุบันเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ได้นำพาประเทศจีนให้ก้าวรุดหน้าไปอย่างไม่หยุดยั้ง จึงทำให้ความเป็นประเทศมหาอำนาจของจีนเข้มแข็งและยิ่งใหญ่จนเป็นที่เกรงขามของประเทศมหาอำนาจอื่นๆ ภาษาจีนจึงเป็นภาษาสำคัญที่ผู้คนทั่วโลกต้องศึกษา ในประเทศไทยก็เช่นกัน ภาษาจีนได้กลายเป็นภาษายอดนิยมรองจากภาษาอังกฤษ และมีผู้คนสนใจจะเรียนเป็นจำนวนมาก จนกล่าวได้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่นิยมเรียนภาษาจีนมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก (中文热) ในการโฆษณาการเรียนภาษาจีนนั้น ผู้หวังผลไปในด้านธุรกิจ ก็ได้เน้นหนักเรื่องภาษาจีนกับการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ ทั้งของประเทศชาติและตัวบุคคล (การโฆษณาการเรียนภาษาจีน : online ; 2019) กระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน ได้เล็งเห็นความสำคัญของภาษาจีนเป็นอันมาก โดยสนับสนุนให้ทุกมหาวิทยาลัยเปิดสาขาภาษาจีนและวิชาเอกภาษา ซึ่งสิ่งนี้ก็ปรากฏในมหาวิทยาลัยเอกชนเช่นกัน จึงกล่าวได้ว่าทุกมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชน ต่างก็มีการเรียนการสอนภาษาจีนทั้งนั้น นอกจากนั้นในช่วงที่ท่านจาตุรนต์ ฉายแสง ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการนั้น (ระหว่างปี พ.ศ.2548-2549) ท่านให้ความสำคัญกับภาษาจีนมาก มีความประสงค์จะปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนอาชีวศึกษา ท่านจึงได้ร่วมลงนามกับสำนักส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติแห่งประเทศจีน (汉办) ซึ่งในช่วงนั้นรู้จักกันในนามสถาบันขงจื่อ ทั้งนี้เพื่อต้องการยกระดับกลุ่มสาขาวิชาชีพไทยให้สามารถติดต่อทางอุตสาหกรรมกับประเทศจีนได้ (ไทยรัฐ : online ; 2557)

ความสำคัญของภาษาจีนยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นหลังการประกาศเรื่องประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ในปี พ.ศ. 2558 เพราะประเทศจีนกับอาเซียนมีความร่วมมือในกรอบ AEC+3 อีกทั้งความเจริญทางด้านเศรษฐกิจที่จีนอาจเข้ามาแทนประเทศอเมริกาในเป็นตำแหน่งใหญ่ของโลกในปี 2020 จึงส่งผลให้ภูมิภาคอาเซียน ซึ่งเดิมเน้นภาษาอังกฤษเป็นหลัก ต้องหันมาให้ความสำคัญกับภาษาจีนอย่างมากเช่นกัน (สุริพร ไตรจันทร์ : online ; 2019) จากการสำรวจของผ่องศรี เอื้องไพโรจน์ กล่าวไว้ว่า ภาษาจีนมีผู้สนใจเรียนมากที่สุด เพราะมีโรงเรียนสอนภาษาจีนมากถึง

700 แห่ง มีผู้เรียนรวมแล้วมากถึง 300,000 คน ในขณะที่โรงเรียนสอนภาษาญี่ปุ่นมี 175 แห่ง มีผู้เรียนรวม 34,000 คน ส่วนภาษาเกาหลีเพิ่งเริ่มสอนกันอย่างจริงจังในปี พ.ศ. 2553 แต่ก็มีผู้เรียนมากถึง 12,000 คน (ผ่องศรี เอื่องไพโรจน์ : online ; 2019)

ปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีน และแนวทางแก้ไข

จากงานวิจัยของสุริพร ไตรจันทร์ (2557) เรื่อง “สภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยยุคปัจจุบันของนักเรียนระดับอาชีวศึกษา” ได้สรุปผลการวิจัยที่ค้นพบว่า โรงเรียนอาชีวศึกษาขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน ขาดตำราเรียน ขาดความต่อเนื่องในการเรียนเพราะบางแห่งไม่ได้จัดเป็นหลักสูตร ขาดคู่มือครู ทำให้การสอนและผลที่ได้รับไม่มีมาตรฐานที่เท่าเทียมกัน ขาดแรงจูงใจในการเรียน ขาดการส่งเสริมในการใช้ภาษาจีนนอกห้องเรียน ครูอาสาที่มาสอนไม่รู้ภาษาไทย ทำให้การเรียนไม่สามารถเข้าใจทั้งหมดได้ การเรียนการสอนที่เน้นไปเชิงพาณิชย์ทำให้ผู้เรียนเรียนแล้วไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ หากมีการจัดเป็นหลักสูตร และมีนโยบายในการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน ก็จะเป็นการพัฒนาการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษาได้ (สุริพร ไตรจันทร์ : online ; 2019)

สำหรับในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา นั้น การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของโรงเรียนทั้งของรัฐและเอกชนไม่เป็นไปตามที่คาดหวังมากนัก จากผลงานวิจัยของศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชีย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ทำขึ้นในปี พ.ศ. 2551 ที่ รณพล มาสันติสุข ได้สรุปเรื่อง “การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา” และงานวิจัยของสุริพร ไตรจันทร์ (2557) พบว่ากระแสนิยมการเรียนภาษาจีนที่มีอย่างท่วมท้นได้ส่งผลต่อปัญหาในด้านการเรียนการสอน ดังนี้

1. ความต้องการการเรียนภาษาจีนมีมาก จึงทำให้มีการเปิดสอนภาษาจีนในโรงเรียนต่างๆ อย่างมากมาย ทั้งในโรงเรียนของรัฐและเอกชน เด็กไทยที่เดินทางไปเรียนที่ประเทศจีนก็อยู่ในอันดับ 4 รองจากเกาหลี อเมริกา และญี่ปุ่น
2. ประสิทธิภาพในการเรียนต่ำ ผู้เรียนจำนวนมากไม่สามารถนำความรู้ (การเรียนภาษาจีน) ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ขาดแคลนครูผู้สอน ปัจจุบัน กระทรวงศึกษาธิการได้ครูอาสาจากประเทศจีนมากกว่า 1000 คน เพื่อมาช่วยสอนภาษาจีนทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา
4. แบบเรียนภาษาจีนที่ใช้ในประเทศไทย ขาดความเหมาะสม แบบเรียนที่นิยมใช้กันไม่ว่าจะเป็น การเรียนการสอนในระบบหรือนอกระบบ ต่างนิยมใช้แบบเรียนสำหรับการสอนนักเรียนต่างชาติของประเทศจีน

5. ผู้สอนมีวิธีการสอนที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครูผู้สอนขาดเทคนิคการสอนที่สามารถดึงดูดให้ผู้เรียนตั้งใจและสนใจเรียนภาษาจีนทั้งในระดับประถมและมัธยมศึกษา (รณพล มาสันติสุข : online ; 2019)

โรงเรียนที่สอนภาษาจีนในปัจจุบันแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. โรงเรียนจีน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชนทั่วประเทศรวม 125 แห่ง

2. โรงเรียนรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักงานการศึกษากรุงเทพ ฯ มหานคร และสังกัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ทั้งประเทศ รวม 458 แห่ง

3. โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษา เช่นเดียวกับโรงเรียนจีน ทั่วประเทศรวม 138 แห่ง (รณพล มาสันติสุข : online ; 2019)

ทั้งหมดนี้แม้จะมีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่ไม่เหมือนกัน กล่าวคือ โรงเรียนจีนบังคับให้ผู้เรียนภาษาจีนตั้งแต่อนุบาลจนถึงมัธยมปลาย ส่วนโรงเรียนเอกชน บังคับมาถึงมัธยมต้นและปลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนภาษาจีน หรือจะเลือกเสรีก็ได้ สำหรับโรงเรียนของรัฐนั้น ไม่มีการเรียนภาษาจีนตั้งแต่อนุบาลจนถึงประถมปลาย เมื่อเริ่มมัธยมต้นและปลายก็ให้ผู้เรียนเลือกภาษาจีนเป็นวิชาเลือกเสรี หรือจัดเป็นกิจกรรมชุมนุมเท่านั้น อีกอย่างการกำหนดให้ผู้เรียนมีเวลาเรียนภาษาจีนมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับผู้บริหารของโรงเรียนนั้นๆด้วย โดยเฉลี่ยแล้วแต่ละโรงเรียนมักจะให้นักเรียนเรียนภาษาจีน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนจีนไม่มีปัญหามากนัก เพราะมีครูใหญ่ทั้งฝ่ายจีนและฝ่ายไทยอีกทั้งการจัดครูสอนภาษาจีนอยู่ในอัตราส่วนที่พอสมควร คือมีครูจีน 4 ท่านต่อ 1 โรงเรียน แต่ของโรงเรียนเอกชนและโรงเรียนของรัฐ มีปัญหา เพราะนอกจากมีครูใหญ่ท่านเดียวแล้ว ครูจีนมีจำนวนน้อยมากประมาณ 2 ท่าน ต่อ 1 โรงเรียน (รณพล มาสันติสุข : online ; 2019)

ผลจากงานวิจัยของศูนย์จีนศึกษา และของสุริพร ไตรจันทร์ทำให้ผู้สนใจการเรียนการสอนภาษาจีนในโรงเรียนจีนได้แนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาจีนให้ดีขึ้นในระดับต่างๆ ได้ ความจริงพื้นฐานการเรียนการสอนภาษาก็อยู่คือทำให้ความสัมพันธ์กับความชำนาญ 4 อย่าง (4 skills) คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน การสอนภาษาในยุคใดสมัยใดก็ไม่พ้นจากพื้นฐานดังกล่าว ในงานวิจัยของจินตนา วิเศษจินดา และสมพงษ์ จิตระดับ (2561) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและสรุปการเสนอแนวทางการเรียนการสอนดังนี้

1. ด้านการเรียนการสอน ครูควรใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการกลุ่มที่เป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย และสอดคล้องกับผู้เรียน ในการสอนนั้น ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมี

โอกาสใช้ภาษาจีนสื่อสารมากที่สุด รวมทั้งการสอนต้องสอดคล้องวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา รวมถึงการนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย

2. ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้ ครูควรเลือกใช้แบบเรียนหรือตำราที่มีความต่อเนื่องกันในแต่ละระดับชั้น อีกทั้งควรมหาแบบเรียนนอกเวลาเพื่อเสริมและเพิ่มความรู้ด้านภาษาให้แก่ผู้เรียน การใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน และการใช้ข่าวสารหรือบุคคลสำคัญที่กำลังเป็นที่สนใจของสังคมมาใช้เป็นสื่อในการสอนได้

3. ด้านการวัดและประเมินผล ครูควรวัดและประเมินผลผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน แล้วนำผลที่ประเมินได้มาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น (จินตนา วิเศษจินดา และสมพงษ์จิตระดับ : 2561 ; 445-446)

การเรียนการสอนยุคใหม่

ในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ดิจิตอลได้ทำให้ เทคโนโลยีเข้ามาสู่วิถีชีวิตในรูปแบบต่างๆมากขึ้น ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบและเนื้อหาจากทุกมุมของโลก โลกกลายเป็นแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ที่ไม่มีวันหมดสิ้น ห้องเรียนที่เคยเป็นแม่พิมพ์สร้างผู้เรียนให้สำเร็จออกมาเหมือนกันทุกคน จึงถึงกาลอวสานหมดยุคสมัยแล้ว เราจึงได้เห็นผู้ที่สนใจเรียนภาษาจีนสามารถเรียนด้วยตนเองอย่างง่ายดายจากหลายช่องทาง และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่เท่าที่ตนพอใจ ข้อมูลการเรียนการสอนภาษาจีนในหลากหลายรูปแบบถูกนำมาใส่ไว้ในมือถือ ที่ผู้เรียนสามารถติดตัวไปด้วยทุกที่ ดัง Youtube ที่ผู้เรียนจะพบว่ามีผู้เชี่ยวชาญเสนอวิธีการสอนภาษาจีนในหลากหลายรูปแบบ เช่นการสอนแบบคุณครูอริย์แสงพระเวท ของครูคลับ เป็นเทคนิคการสอนด้วยจินตนาการ ที่จัดแบบการเรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เป็นคำๆ เช่นคำว่า กิน (吃) ก็จะมีการเขียนเป็นตัวการ์ตูน แล้วมีตัวอักษรจีน พร้อมทั้งมีเสียงอ่านคำจีน ซึ่งผู้สอนเชื่อว่าวิธีการสอนดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนจำตัวอักษรจีนได้แม่นยำขึ้น (ครูคลับ ครูอริย์แสงพระเวท : online ; 2019) หรือใช้วิธีการสอนโดยผ่านการใช้ภาพประกอบให้กลายเป็นตัวอักษรจีนซึ่งเป็นวิธีการสอนที่อาจารย์ Shao Lan คิดขึ้น (การสอนแบบ Chineasy : online ; 2019) หรือแนวการสอนของโรงเรียนสอนภาษาจีนพริตต์ ที่ได้ชี้แนะการสอนภาษาจีนด้วยเทคนิค 5 ข้อ คือ 1) ฟังให้มากที่สุดจนชินกับสำเนียงและรูปประโยค 2) ฟังจนคุ้นชินแล้วให้ออกเสียงตาม โดยเริ่มจากประโยคสั้นๆ แล้วพัฒนาเป็นประโยคยาว 3) ให้นั้นไปที่คำที่ออกเสียงยากที่สุด 4) ตัดความกังวลเรื่องไวยากรณ์ หากพุดผิดผู้เรียนต้องกลับไปพิจารณาข้อ 1 และข้อ 2 5) หาสังคมที่สนับสนุนให้ตนมีโอกาสใช้ภาษาจีนได้มากขึ้น เช่นหาเพื่อนชาวจีน (โรงเรียนสอนภาษาพริตต์ : online ; 2019) โรงเรียนสอนภาษาโมดูลได้ชี้แนะแนวการสอนภาษาจีนให้แก่เด็กระหว่าง 6-12 ขวบว่า จะสอนแบบผสมผสานการเรียนภาษาจีนกับวัฒนธรรมจีน พร้อมทั้งสอนทักษะการวิเคราะห์ไปพร้อมๆกัน เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคตอันสดใสของ

เด็ก (สถาบันโมดูโล่ : online ; 2019) ที่กล่าวมานี้เป็นเพียงการยกตัวอย่างแนวการสอนภาษาจีนที่เห็นได้ทั่วไปในสื่อหลากหลายรูปแบบของโลกยุคใหม่ คุณครูของโรงเรียนต่างๆทั้งโรงเรียนจีน โรงเรียนเอกชนและโรงเรียนรัฐ ต่างก็สรรหาวิธีการสอนในหลากหลายรูปแบบจากการใช้สื่อในโลกยุคใหม่เพื่อให้นักเรียนการสอนภาษาจีนในสถาบันของตนได้ผลผลิตออกมามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามมาตรฐานที่ตั้งเป้าไว้ ดังนั้นในโลกยุคใหม่นี้เทคโนโลยีได้กลายเป็นเครื่องมือเพื่อจัดการเรียนการสอนให้เป็นที่ไปตามเป้าประสงค์ได้

ในขณะนี้เรื่อง “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” หรือ 21st – Century Skill ได้กลายเป็นแนวคิดสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของโลกยุคใหม่ แนวทางการเรียนสอนภาษาจีนก็ต้องปรับเพื่อให้เข้ากับยุคสมัยเช่นกัน การสอนจำเเนกในห้องเรียน หรือการสอนแบบครูอ่านให้ฟังแล้วผู้เรียนอ่านตาม การเน้นหนักไปในเรื่องตำแหน่งของคำในประโยคให้เป็นที่ไปตามหลักไวยากรณ์ หรือการท่องจำล้วนเป็นเรื่องน่าเบื่อและล้าสมัย ทั้งหมดนี้จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนเป็นการชี้แนะให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย พร้อมทั้งเป็นผู้มีทักษะการคิด อีกทั้งรู้จักนำทักษะที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและชีวิตประจำวันรวมทั้งรู้จักการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างรู้เท่าทันด้วย

มูลนิธิคีนันแห่งเอเชีย เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาแบบโลกยุคใหม่ รวมทั้งความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาเป็นอย่างมาก จึงได้ให้โอกาสในการเข้าถึงการศึกษาแก่ผู้สนใจทุกคนทุกกลุ่มด้วยการเร่งสร้างทักษะสำคัญของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหาให้แก่เยาวชนของชาติ เพราะทุกวันนี้ ทางมูลนิธิเห็นว่าการศึกษาในประเทศไทยมีความเหลื่อมล้ำมากระหว่างผู้ที่ได้รับการศึกษา และผู้ที่ขาดโอกาสและยิ่งนับวันทวีความรุนแรงมากขึ้น ดังนั้นมูลนิธิคีนันแห่งเอเชียจึงได้มุ่งดำเนินกิจกรรมให้กับนักเรียน นักการศึกษาของโรงเรียนทั้งของภาครัฐและเอกชน ตลอดจนหน่วยงานพหุภาคีต่างๆ เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้และทักษะให้กับเยาวชน เพื่อการเติบโตใหญ่เป็นทรัพยากรบุคคลชั้นนำในอนาคต มูลนิธิยึดแนวปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based-Practice) ในการพัฒนาการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ เป็นการจัดการเรียนการสอนยุคใหม่ ทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับอาชีวะ ด้วยการจัดแนวการสอนแบบมีเทคนิคของอาชีวะยุคใหม่ การจัดอบรมทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งจัดโครงการส่งเสริมและพัฒนาด้านการศึกษา เช่น โครงการ Enjoy science สนุกวิทยาศาสตร์ เพื่ออนาคต โครงการกาลเท็กซ์เดิมพลังปัญญา ปลุกต้นเยาวชน หรือโครงการจัดทำสมุดปกขาว (White paper) โดยความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (มูลนิธิ Kenan : online ; 2019) การพัฒนาการศึกษาของมูลนิธิฯ ดังกล่าวทำให้เห็นว่าการเรียนการสอนยุคใหม่ คือ “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” (21st - Century Skill) ซึ่งไม่ว่าจะเป็นวิชาในสายวิทยาศาสตร์หรือสายศิลป์ ที่เป็นวิชาภาษาหรือ

สาขาใดก็ตาม ล้วนสามารถนำวิธีการแบบยุคใหม่ไปปรับใช้ได้ทั้งนั้น ได้มีผู้กำหนดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ครอบคลุมด้วย

1. ทักษะพื้นฐานในการรู้หนังสือ คือมีความสามารถในการค้นคว้า ใฝ่หาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านการอ่านออกเขียนได้ การคิดคำนวณ การใช้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ การเงิน สังคมและวัฒนธรรม

2. ทักษะการคิด คือความสามารถใช้เหตุผลและความคิดในการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ ประเมินค่า มีการคิดอย่างสร้างสรรค์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล

3. ทักษะการทำงาน คือสามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการทำงาน การติดต่อสื่อสารการทำงานเป็นทีม การมีภาวะผู้นำมีความรับผิดชอบ มีความยืดหยุ่นในการปรับตัว มีความอดทนและขยัน

4. ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย และใช้อย่างรู้เท่าทัน รู้จักจัดการเทคโนโลยีและเรียนรู้เทคนิควิทยาการอย่างมีวิจารณญาณ

5. ทักษะการใช้ชีวิต สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้และดำรงชีวิตได้ด้วยความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นเป็นพลเมืองดี มีระเบียบวินัย และเคารพกติกา คำนึงถึงสังคม ยึดมั่นในคุณธรรม สันติธรรมและมีความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรม (ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 : online ; 2019)

ทักษะนั้นไม่สามารถสร้างขึ้นได้อย่างง่ายๆ ด้วยการนั่งสอน (Lecture) เท่านั้น ทั้งนี้เพราะทักษะไม่ใช่ความรู้แต่เป็นการฝึกฝนต่อเนื่องกันมายาวนานผ่านการลงมือปฏิบัติจริงจนชำนาญแล้ว จึงนับว่าเป็นทักษะได้ ด้วยเหตุนี้การสอนแบบที่มีคุณครูนั่งอ่านภาษาจีนให้ฟังจึงไม่เป็นการตอบโจทยการสอนยุคใหม่ได้ ครูผู้สอนจึงต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้ (Lecturer) มาเป็นผู้สร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ (Facilitator) โดยครูมิได้เป็นผู้สอนอยู่หน้าห้องอีกต่อไปแล้ว แต่กลายเป็นผู้ชี้แนะตามแนวทางที่เตรียมมาแต่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเอง และการที่จะไปถึงการเรียนการสอนยุคใหม่นั้น เรื่อง “ทักษะการเข้าสังคมและอารมณ์” (Social and emotional skill) ดังนั้น การขับเคลื่อนให้เกิดการสร้าง “ทักษะการเข้าสังคมและอารมณ์” ที่จะนำไปสู่ทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้ กระบวนการนั้นต้องมี 3 รูปแบบดังนี้

1. รูปแบบกระบวนการที่มี (Structure of interactions) คือรูปแบบของกระบวนการการสร้างการมีส่วนร่วมหรือมีกลไกที่ผู้เรียนสามารถ “เล่น” หรือ “ผลัดกันเล่น” กับบทเรียนที่ได้เรียนรู้ ซ้ำๆและต่อเนื่อง และมีการฝึกซ้ำๆ จนเกิดเป็นทักษะได้

2. รูปแบบกระบวนการที่มี (Elements of play) คือกระบวนการที่มีกลไกของ “การเล่น” ที่สามารถตอบสนองและปรับเปลี่ยนผลที่เกิดขึ้นได้แตกต่างกันตามกันตัดสินใจของผู้เรียน ทำให้

ผู้เรียนเห็นผลจากการตัดสินใจ เป็นการเรียนรู้จากสิ่งที่ทำลงไปจริง

3. รูปแบบของกระบวนการที่มี (Assessment and reinforcement) เป็นรูปแบบของกระบวนการที่มีการให้ผลสะท้อนกลับ (21st – Century Skill : online ; 2019)

เรื่องการเรียนรู้การสอนยุคใหม่ (更新教学理念) ก็เป็นที่กล่าวขวัญถึงอย่างมากในแวดวงการศึกษาของประเทศจีน ในบทความของ Liu Feng Juan (刘凤娟) ได้กล่าวถึงแนวคิดการเรียนการสอนยุคใหม่ ก็คือวิธีการสอนในศตวรรษที่ 21 คือแนวคิดการสอนยุคใหม่ที่ถือผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ในด้านการสอนนั้นต้องชี้แนะให้ผู้เรียนเกิดความคิดรูปแบบใหม่ๆ การสอนภาษาต่างประเทศต้องใช้แนวคิดการสอนเช่นนี้ เพราะการเรียนภาษาคือการฝึกปฏิบัติ จึงต้องมีผู้เรียนเป็นหลักสำคัญ การจัดห้องเรียนต้องให้เป็นได้ทั้งห้องเรียน และห้องฝึกปฏิบัติ (Liu Feng Juan : 2012 ; 236)

เอกสารอ้างอิง

การโฆษณาการเรียนภาษาจีน www.witsnet.org/ประโยชน์และความสำคัญของภาษาจีน (1/02/2019)

การสอนแบบ Chineasy <https://www.dooddot.com/chineasy-illustration> (11/02/2019)

ครูคลับ ครูอริย์ แสงพระเวท <http://www.youtube.com/watch?V=puPsMrbOoFo> (11/02/2019)

จินตนา วิเศษจินดา และสมพงษ์จิตระดับ (2561) แนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วารสาร Veridian E-Journal Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2561) จุลชีพ ชินวรรโณ (2538) สองศตวรรษ ไทย-จีน: ความร่วมมือทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม พ.ศ. 2518-2538 กรุงเทพฯ : โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 www.trueplookpanya.com/blog/content/66054/-teaartedu-teaart-teaarttea (08/05/2019)

เทพ บุญदानนท์ (2560) พวกยิวแห่งบูรพาทิศ : ประวัติศาสตร์ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวกับชาวจีนโพ้นทะเล วารสารมนุษยศาสตร์ ปีที่ 24 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2560)

ผ่องศรี เอื้องไฟโรจน์ mcpswis.mcp.ac.th/html_edu/cgi-bin/mcp/main_php/Print_informed.php?id_count_inform=13261 (5/01/2019)

พรพรรณ จันทโรนานนท์ และไพศาล ทองสัมฤทธิ์ (2556) ปากน้ำเมืองโบราณ : ความเชื่อและ

วิถีชีวิตของชาวจีน. งานวิจัยของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

มูลนิธิ Kenan <https://www.kenan-asia.org/th/21st-century-education/?gclid> (14/04/2019)

รณพล มาสันดีสุข www.thaiworld.org/upload/question/file_819.pdf (15/06/2019)

โรงเรียนสมาคมเต๋ยอัน <https://www.facebook.com/ASEANChineseAcademy/posts/1911556362204969/> (19/02/2019)

โรงเรียนสอนภาษาพรรัตน์ <https://www.facebook.com/oecschoo/posts/743908882459870> (20/03/2019)

สถาบันโมดูลโก้ <https://www.modulolearning.com/ภาษาจีนสำหรับเด็ก.html> (25/02/2019)

สุริพร ไตรจันทร์ www.ptu.ac.th/journal/data/6-2/6-2-18.pdf (07/01/2019)

21st – Century Skill <https://medium.com/base-the-business-playhouse/21st-century-skill-ทักษะแห่งศตวรรษที่-21> (10/05/2019)

刘凤娟 (2012). 21 世纪大学外语教育改革之我见[J]. 《佳木斯教育学院学报》2012 年第 1 期 (总第 111 期)

刘丽芳. 《新加坡与曼谷华人宗教信仰及祭祀之比较》[D]. 中文系硕士论文. 国立新加坡, 1989

Skinner, W.G. (1957) เจียน. พรรณี นัตรพลรักรัย และคณะ (แปล) (2529) สังคมจีนในประเทศไทย ประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์ (Chinese Society in Thailand : An analytical history) กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด

ผู้รับผิดชอบบทความ

ไพศาล ทองสัมฤทธิ์ คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

E-mail : Phaisan.cn@gmail.com

วิษณุกร ศรีวิภากุล คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ E-

mail : foming97@gmail.com

ชนดล จิรสันติวงศ์ คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ E-

mail : bestxieyehui@hotmail.com

มนัสนันท์ นัตรเวชศิริ คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

E-mail : manatsananpang@yahoo.com

เบญจวรรณ ศิริคันทรส คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

E-mail : Benjawan251936@gmail.com

ธุมวดี สิริปัญญาฐิติ คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ E-mail : thumwadee.siri@gmail.com

กิติกา กรชาลกุล คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ E-mail : ychw.kitika@gmail.com

จันทิมา จิรชูสกุล คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ E-mail : chanthima.ch@gmail.com

สุวัฒน์ เพียรพานิชย์สกุล คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ E-mail : jianxing_wat@hotmail.com

สายฝน วรรณสินธพ คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ E-mail : Z_manqian@hotmail.com

